

prevodilac

časopis udruženja naučnih
i stručnih prevodilaca srbije

3-4/16

IZ OVOG BROJA:

- *Aktuelna pitanja srpske jezičke politike*
- *Kanoničke i nekanoničke složenice u engleskom i francuskom jeziku*
- *O konkurenciji jezičkih sredstava*
- *Analiza prevoda lirske pesme D. Marksimović na ruski jezik*
- *Neke greške u prevođenju engleskih pravnih tekstova*

PRIKAZI I KRITIKE

HRONIKA

PORTRETI PREVODILACA

BIBLIOGRAFIJA – GLOSAR

BILTEN

- *Novosti iz kulture i prevodilaštva*

BEOGRAD
2016.

46. СЕМИНАР СРПСКОГ ЈЕЗИКА, КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРЕ

На Филолошком факултету је традиционално, ове године 46. пут по реду, одржан *Скуп слависта – Семинар српског језика, књижевности и културе*, који похађају најистакнутији млади студенти славистике са више од десетак универзитетских и славистичких центара у Европи. Семинар се одржава сваке године у организацији *Међународног славистичког центра Филолошког факултета* у Београду, уз помоћ Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Међународни славистички центар на Филолошком факултету у Београду је најстарија институција ове врсте у словенском свету. Постоји од 1970. године и непрекидно ради до данас. Основан је 1971. године при Филолошком факултету у Београду, а оснивачи су Филолошки факултет у Београду, Филозофски факултет у Новом Саду, Филолошки факултет у Приштини и Завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу Републике Србије. Циљ МСЦ-а је да подстиче и помаже проучавање наше књижевне и културне баштине, као и учење и усавршавање српског језика у иностранству.

Млади слависти, који су у Београду боравили од 1. до 21. септембра, дошли су из различитих европских славистичких центара као што су Бари, Берлин, Беч, Брагислава, Брно, Будимпешта, Букурешт, Варшава, Велико Трново, Кијев, Краков, Лавов, Љубљана, Минск, Москва, Нотингем, Одеса, Париз, Пловдив, Познањ, Праг, Санк Петербург, Сегедин, Скопље, Софија, Темишвар, Хале, Хамбург, а семинару су присуствовали и слависти и лектори из Грчке, Финске, Кине, које су за стипендије препоручивали професори српског језика и књижевности и лектори тих универзитета. Број студената, као и њихова мотивација за учење, из године у годину су поуздан показатељ стања српских лектората као и положаја славистике у Европи и свету, који неминовно трпе последице нових струјања на светској геополитичкој сцени.

У оквиру тронедељног курса на Филолошком факултету студенти су имали прилике да присуствују низу предавања, вежбања и активности које у себи прожимају тековине језичке културе и књижевности, али и традиције, историје, науке, староградске и рок музике, позоришта, филма и сл. Студенти се на почетку семинара распоређују на пет лекторских група које се формирају на основу њиховог предзнања и година учења српског језика. У оквиру рада по лекторским групама, студенти свакодневно имају часове граматике и конверзације које им држе дугогодишњи сарадници Међународног славистичког центра са Филолошког факултета – Мина Ђурић, Никола Радосављевић, Данило Алексић, Александра Бјелић, Бранко Вранеш, Томислав Матић и Института за српски језик – Олга Сабо, Слободан Новокмет и Светлана Слијепчевић. У оквиру семинара студенти су могли факултативно да похађају и курс из књижевности, који је држао проф. др Михајло Пантић, или из српског језика, који су држали професори Филолошког факултета проф. др Драга Мршевић Радовић, проф. др Рајна Драгићевић,

проф. др Јелица Јокановић Михајлов и проф. др Александар Милановић. Као посебна активност у оквиру семинара издвојио се *Курс за усавршавање лектора*, који су увели садашњи управници Међународног славистичког центра – проф. др Драгана Мршевић Радовић и заменик управника проф. др Бошко Сувајдић. Он је намењен страним и домаћим професорима и лекторима који предају српски језик као страни на универзитетима и који траже савременије начине да побољшају наставне методе или стекну нова сазнања о језику и књижевности. Курс држе професори Филолошког факултета Јелица Јокановић, Весна Ломпар, Ксенија Кончаревић и Зона Мркаљ.

Осим свакодневних часова граматике и конверзације, као и факултативних курсева, млади слависти током свог боравка у Београду и на Филолошком факултету имали су прилике да чују и различита стручна предавања из језика и књижевности која држе истакнути професори и предавачи са Филолошког факултета. Предавања су конципирана према потребама и интересовањима страних студената, а заступљене су различите теме. Након иницијалног предавања доц. др Оливера Томића из средњовековне историје о *Србији Немањића – мост између истока и запада*, студенти су слушали и проф. др Живојина Станојчића који је предавао о *Појму контитуитета књижевног језика и језику писаца*. Проф. др Вељко Брборић говорио је студентима поводом *Стогодишњице Крфског буквара Стеве Чутурила*, док је проф. др Божо Ђорић одржао предавање под називом *Напомене о писму и језику Повеље бана Кулина*. Историјски контекст овогодишњих језичких предавања заокружио је проф. др Александар Милановић предавањем о *Значају Српске граматике (1847) Јована Суботића*, а језички курс наставиле су проф. др Јелена Јовановић Симић са темом *О неким поступцима стилског активирања језика у српској штампи* и проф. др Драгана Вељковић Станковић са темом *О адјективним и адвербијалним интензификаторима у српском језику*. Предавања из књижевности започео је проф. др Александар Јерков говорећи и *Савременој српској и светској књижевности: шта имамо да дамо свету*. У средњи век студенте је повела проф. др Љиљана Јухас-Георгиевска предавањем о *Микро-жанровима у Доментијановом Житију Светог Саве*, а на Дубровник их подсетио проф. др Славко Петаковић темом *Књижевност старог Дубровника у концепцији српске књижевности Јована Деретића*. Проф. др Зорица Несторовић представила је студентима рад чувеног српског просветитеља предавањем *Доситеј и метод критичког мишљења*. На поезију 20. века скренуо је пажњу проф. др Јован Делић говорећи *О сонету Стевана Раичковића*, а о *Симболизму у српској књижевности* говорио је проф. др Радивоје Микић. Закључно предавање из књижевности студенти су имали о *Косовском миту у поезији Милана Ракића и Васка Поне* проф. др Предрага Петровића. По традицији, 15. септембра, семинаристи су присуствовали свечаном отварању 46. Научног састанка слависта у Вукове дане.

Посебна занимљивост *Семинара српског језика, књижевности и културе* јесу и екскурзијска путовања по Србији која студентима приближавају различите историјски и културолошки значајне локације, али и личности из културног живота Србије за које

су српска филологија и историја књижевности посебно везани. Тако су се студенти на првом излету у Бранковину, који се организује у сарадњи са »Задужбином Десанке Максимовић«, упознали са родним местом, животом и радом једне од најзначајнијих српских песникиња, о чијој поезији је студентима говорио проф. др Бојан Ђорђевић. Традиционално је атрактиван и обилазак Манасије и Деспотовца који већ годинама успешно води и организује проф. др Гордана Јовановић и која је уз зидине задужбине деспота Стефана Лазаревића ове године надахнуто говорила студентима о српској књижевности у доба Деспотовине и почецима старосрпске писмености. Студенти су се радовали и посети Новом Саду и Матици српској у организацији Доситејеве задужбине и који је ове године био праћен предавањем др Драгане Грбић о Доситеју и Хопову. Ипак, посебно научно и културолошко искуство бива дводневна посета родном месту Вука Стефановића Караџића – Тршићу, која је пружила студентима јединствену прилику да обиђу Вукову родну кућу, сазнају понешто о његовом животу и историји тог времена, док их посета Музеју језика и писма подсетила на кључне тачке Вуковог реформаторског рада. Осим посете манастиру Трноша, као и радионици старих заната која уводи студенте директно у 19. век, дводневни Вуков сабор, ове године 83. по реду, пружио им је могућност да у аутентичном сеоском амбијенту присуствују и низу културно-уметничких дешавања, од којих се ове године издвојио спектакуларни наступ ансамбла »Коло«.

Осим путовања по Србији, семинар даје студентима прилику да темељно упознају Београд, његове туристичке вредности и потенцијале, историјска завештања, али и кључна места његовог културно-уметничког и научног идентитета. Тако су током трајања семинара биле организоване посете Белом двору и Народној библиотеци Србије, Галерији САНУ, галерији Фресака, музеју Николе Тесле, Војном музеју и музеју Вука и Доситеја, а обилазак Београда био је употпуњен упознавањем са Калемгенданом, Земуном и Адом Циганлијом. О радовима наших института за језик и књижевност, као и националним катедрама за језик и књижевност, студенти су се упознали путем планираних обилазака наших најзначајнијих академских институција које се баве питањима српског језика и књижевности. Оно што семинару даје посебну драж јесу и ваннаставне активности у виду музичких курсева, пре свега *Курс народних песама и игара*, који више година успешно воде фолклористи Мирјана Николић и Миша Добрић, где се изводе познате нумере »Ајде, Јано«, »Ој, голубе« или »Шешир мој«, а студенте је посебно изненадила и новоуведена *Мала школа рокенрола*, где се упознају са чувеним домаћим рок нумерама. Ако разговарате са самим полазницима Семинара, биће вам јасно колико три недеље у аутентичној средини језика који се студира представљају незамењиво »методичко« искуство у савладавању језика. Поред несумњиво важних и корисних предавања, као и свакодневних вежбања, ипак су свакодневне ситуације те које пред студенте постављају захтеве језичке снажљивости и активирања новостеченог знања. Зато се као једна од важних тековина *Семинара* могу схватити и различите живе интеракције студента што са својим лекторима, што са матерњим говорницима, њиховим колегама и пријатељима.

Семинар српског језика, књижевности и културе својом дугом традицијом, која наставља да пркоси временима ненаклоњеним славистици, остаје један од програмски и организационо најбогатијих семинара овог типа у Србији, а познанства и пријатељства која се на њему стварају и формирају остају као завештање будућих више-струких проучавања српског језика и књижевности на страним универзитетима и подстрек за нове сусрете и сарадње.

Слободан Новокмет

46. МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ САСТАНАК СЛАВИСТА У ВУКОВЕ ДАНЕ

Традиционално окупљање слависта, проучавалаца словенских језика и књижевности, одржано је ове године по 46. пут у организацији Међународног славистичког центра при Филолошком факултету у Београду. На *Међународном научном састанку слависта у Вукове дане* резултате својих истраживања изложили су научници из дванаест земаља (из Белорусије, Бугарске, Италије, Немачке, Пољске, Републике Српске, Русије, Словачке, Србије, Украјине, Француске и Црне Горе), док је *Скуп слависта – семинар српског језика, књижевности и културе* окупио око педесет младих слависта из осамнаест земаља (из Аустрије, Белорусије, Бугарске, Велике Британије, Грчке, Италије, Кине, Мађарске, Македоније, Немачке, Пољске, Румуније, Русије, Словачке, Украјине, Финске, Француске и Чешке).

Скуп слависта – семинар српског језика, књижевности и културе одржан је од 1. до 21. септембра 2016. године. Учесници Скупа похађали су тронедељни курс на коме су, осим предавања из српског језика и српске књижевности, били у прилици да слушају и предавања из српске културе, историје и историје уметности. У оквиру семинара полазницима су понуђени и факултативни курсеви: Курс савременог српског језика, Курс савремене српске књижевности, Курс народних песама и игара, као и Мала школа рокенрола. Предавања ширих тематских оквира и пригодне беседе одржане су приликом посета: Историјском музеју, Војном музеју, Музеју Вука и Доситеја, Музеју Николе Тесле, Белом двору, Галерији САНУ, Институту за српски језик САНУ, Институту за књижевност и уметност, Катедри за српски језик и Катедри за српску књижевност на Филолошком факултету, Народној библиотеци Републике Србије, те током обиласка градова (Ваљева, Лознице, Новог Сада, Сремских Карловаца, Тршића, Ћуприје) и споменика широм Србије.

Међународни научни састанак слависта у Вукове дане одржао се од 15. до 18. септембра на Филолошком факултету у Београду. Програмом скупа било је предвиђено 113 реферата, од чега 43 лингвистичких и 70 посвећених проучавању књижевности, распоређених у четири секције – две лингвистичке (1 и 1а) и две књижевничке (2 и 3). Одржано је шест језичких и осам књижевничких секција, као и једна мешовита секција у Тршићу, а овогодишње теме скупа биле су: »Морфологија